

Pracoviště ODZD

Portál

Stručně z historie

Problémy

Virtuální národní fonotéka

Národní fonotéka

- biblioteka - filmotéka - artotéka - fonotéka
- zvukové dokumenty = nosiče všech typů:
 - fonograf (válečky), standardní Selakové desky, magnetické pásky, vinyl, CD, audiokazety, minidisky ...
- důležitá jsou i technická zařízení
- zachovat záznamy pro budoucí generace
- jde o zvukové dokumenty se vztahem k území ČR i Slovenska
- chybná obdoba Národní knihovny, muzea, -archivu, filmového archivu...

součástí našeho i evropského kulturního dědictví

Hlavní problémy I.

- Necessitatis causa = nutná dočasná opatření vzhledem k tomu, že v současnosti není možné realizovat všechny plány
- potřeba vypracovat plán realizace
- potřeba vypracovat plán realizace
- potřeba vypracovat plán realizace

Hlavní problémy II.

- v ČR není
- potřeba vypracovat plán realizace
- potřeba vypracovat plán realizace
- potřeba vypracovat plán realizace

Pracovní dokumenty v 1920 - 1930

VIRTUÁLNÍ

NÁRODNÍ
FONOTÉKA

www.narodnifonoteka.cz

Pracoviště ODZD

Portál

Národní fonotéka

- bibliotéka - filmotéka – artotéka - fonotéka
- zvukové dokumenty = nosiče všech typů:
 - fonograf (válečky), standardní šelakové desky, magnetické pásky, vinyl, CD, audiokazety, minidisky ...
- důležitá jsou i technická zařízení
- zachovat záznamy pro budoucí generace
- jde o zvukové dokumenty se vztahem k území ČR i Slovenska
- chybí obdoba Národní -knihovny, -muzea, -archivu, -filmového archivu...

součást našeho i evropského kulturního dědictví

Hlavní problémy I.

- fyzická dopravnice = hrozí defektivní ztráty obsahu ZD !!!
- pravděpodobně budou různé neexistující specializované instituce
 - vč. pro film NFA, IAI, ...
- v zahraničí je to obvyklé (British Library, LOC, NFS-A, ...)
- Sound and Vision, IFLA
- Packard Campus for Audiovisual Conservation (LOC)
- National Film and Sound Archive of Australia (NFS-A)
- v zahraničí jsou specializované portály (European Sound)

Hlavní problémy II.

V ČR neexistuje:

- kompletní evidence o domácí produkci
- minimálně kompletní seznamy, specializující ZD
- kompletní informace o stavu fondů ZD a jejich zpracování
- samostatná diskografická publikace
- evidence již digitalizovaných záznamů
- koordinace aktivit jednotlivých institucí
- plán digitální ochrany a digitalizace ZD

Nemůžeme se prezentovat v zahraničí!!!

Pracovní digitálizace v MZK - ODZD

- vyhledání zdrojů digitální ochrany a digitalizace ZD

Stručně z historie

Problémy

Virtuální národní fonotéka

Hlavní problémy I.

- fyzická degradace = hrozí definitivní ztráty obsahu ZD !!!
- pro oblast zvuku dosud neexistuje specializovaná instituce
 - viz pro film NFA atd.
- v zahraničí je to obvyklé (British Library, LOC, NFSA...)
 - Sound and Vision (BL)
 - Packard Campus for Audiovisual Conservation (LoC)
 - National Film and Sound Archive of Australia (NFSA)
- v zahraničí jsou specializované portály (Europeana Sounds)

Hlavní problémy II.

V ČR neexistuje:

- kompletní evidence o domácí produkci
- nemáme soupis všech institucí, spravujících ZD
- kompletní informace o stavu fondů ZD a jejich zpracování
- souborná diskografická publikace
- evidence již digitalizovaných záznamů
- koordinace aktivit jednotlivých institucí
- plán dlouhodobé ochrany a digitalizace ZD

Nemůžeme se prezentovat v zahraničí!!!

Pracoviště digitalizace v MZK - ODZD

- vybudovat volně dostupnou databázi nosičů existujících na našem území a nahrávek vydaných u nás
- žádat instituce o předání již existujících záznamů o ZD (metadata)
- hledat zajímavé sbírky (zejména soukromé)
- zdigitalizovat vlastní fond ZD a zpřístupnit ho
- vypracovat metodické postupy
- získávat další přispěvatele
- postupně se stát generálním on-line katalogem
- sdílet zkušenosti

Hlavní problémy II.

V ČR neexistuje:

- kompletní evidence o domácí produkci
- nemáme soupis všech institucí, spravujících ZD
- kompletní informace o stavu fondů ZD a jejich zpracování
- souborná diskografická publikace
- evidence již digitalizovaných záznamů
- koordinace aktivit jednotlivých institucí
- plán dlouhodobé ochrany a digitalizace ZD

Nemůžeme se prezentovat v zahraničí!!!

Hlavní problémy I.

- fyzická degradace = hrozí definitivní ztráty obsahu ZD !!!
- pro oblast zvuku dosud neexistuje specializovaná instituce
 - viz pro film NFA atd.
- v zahraničí je to obvyklé (British Library, LOC, NFSA...)
 - Sound and Vision (BL)
 - Packard Campus for Audiovisual Conservation (LoC)
 - National Film and Sound Archive of Australia (NFSA)
- v zahraničí jsou specializované portály (Europeana Sounds)

Hlavní problémy II.

Pracoviště digitalizace v MZK - ODZD

- vybudovat volně dostupnou databázi nosičů existujících na našem území a nahrávek vydaných u nás
- žádat instituce o předání již existujících záznamů o ZD (metadata)
- hledat zajímavé sbírky (zejména soukromé)
- zdigitalizovat vlastní fond ZD a zpřístupnit ho
- vypracovat metodické postupy
- získávat další přispěvatele
- postupně se stát generálním on-line katalogem
- sdílet zkušenosti

Průzkum fondů

- v archivech, knihovnách, muzeích oslovení soukromých subjektů atd.:
 - e-dotazníkové šetření
 - Terénní projekt MZK - průzkumy studentů KISK
- realizované průzkumy: archivy ČR, Olomoucký kraj, Kraj Vysočina, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Slovensko

Další práce ODZD

- hledání partnerů pro spolupráci
- vyhledávání specialistů na historické ZD
- výběr a vývoj SW pro VNF
- vytvoření webu
- agregování standardizovaných metadat do VNF
- připojování odkazů na již digitalizované ZD
- certifikované metodiky

Certifikovaná metodika

Filip Šír, Petr Žabička.

Metodika pro digitalizaci a on-line zpřístupňování gramofonových nahrávek a dalších zvukových dokumentů pro paměťové instituce. Brno: Moravská zemská knihovna, 2014. [online].

Dostupné z WWW: <http://goo.gl/kt0sr5>.

volně ke stažení na projekt.narodnifonoteka.cz

International Association of Sound
and Audiovisual Archives

Internationale Vereinigung der
Schall- und audiovisuellen Archive

Association Internationale d'Archives
Sonores et Audiovisuelles

Asociación Internacional de Archivos
Sonoros y Audiovisuales

iasa

- jsme členy IASA od roku 2012
 - získání potřebných standardů k naší práci
 - kontakty na odborníky ze zahraničí
 - návštěvy v zahraničních institucích
- účast na mezinárodních konferencích
 - Vilnius 2013 (**účast**)
 - Kapské Město 2014 (**poster**)
 - Paříž 2015 (**příspěvek**)

dotaz: Máme se zapojit? **odpověď: ANO!**

Jsme v procesu „lobování“ ...

- MZK hledá cesty k dalšímu rozvoji VNF
- iniciuje širší spolupráci v ČR i na Slovensku
 - říjen 2014, únor 2015, květen 2015
- **Pracovní skupina pro ochranu, digitalizaci a zpřístupňování ZD** při MZK

- všechny významné zvukové instituce: ČRo, NK ČR, NM ČMH,
- včetně komerčních a privátních subjektů: Supraphon, soukromí sběratelé
- spolupráce v rámci PS MK ČR pro digitalizaci
- příprava **konceptních materiálů** a návrhů komplexního řešení ODaZ ZD

**MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA**

Problémy k řešení

- učení typu nosiče, hraniční média
- obrátová dokumentace ZD i obalkyknih.cz
- úroveň poplaku zářezumu
- nízký bus faktor (většinou mají tým nebelů), litování programátorů
- jak opravovat chyby?
- zřetelný metatext, pouze prezentujeme
- nahrávka versus fyzický dokument
- sbírka versus diskografie / katalog

Další rozvoj portálu I.

- stát se portálem prezentujícím všechny významné sbírky zvukových dokumentů
- rozvíjet další funkce portálu virtuální národní fonoteka (zejména funkce národního agregátora metadat a vstupní brány pro zahraniční instituce a projekty, např. Europeana Sounds)

Další rozvoj portálu II.

- agregovat diskografické údaje ze všem komplexně informací o produkci zvukových dokumentů na území ČR od nejstarších dob
- zajistit propojení s funkčním registrem digitalizace pro zvukové dokumenty v paměťových institucích ČR
- zapřístupnit digitalizované zvukové dokumenty a rozvíjet SW při respektování autorského zřetelna

Cíle spojené s portálem

- prohlédnout a dokončit průběhem fonotéky paměťových institucí a identifikovat nepřipravené tabulky zvukových dokumentů na našem území za účelem jejich zapojení se do VNF
- zaměřit se na problematiku metadatových standardů pro zvukové dokumenty
- zajistit propojení s funkčním registrem digitalizace pro zvukové dokumenty v paměťových institucích ČR

Portál Virtuální národní fonotéka

- postaven na systému VuFind
 - volně dostupný systém s otevřeným zdrojovým kódem
 - jádrem je fulltextový systém Solr
- sklízení dat přes OAI-PMH nebo exporty
- obohacení dat o odkazy
 - e-shop Supraphonu, včetně ukázek zdarma
 - odkazy na digitalizované nahrávky do Krameria

Kvalita záznamu

- většina dat z knihoven, relativně rozumná kvalita
- kvalita v závislosti na poslání instituce
- část je ve zkrácené a neúplné bibliografické formě
- neknihovnický zpracované stručné diskografické záznamy
- obsáhlé a bohaté informace Supraphonu

- obsáhlé a bohaté informace Suprapřehledu

Prezentace záznamů

- problémem je nejednotný zápis v různých knihovnách
- nespojujeme stejné nahrávky na různých druzích nosiče
- klíčová je deduplikace záznamů
- cílem je co nejpřehledněji zobrazení všech informací, které jsme k daným dokumentům schopni získat

1X 2X 4X

Zdeduplikované záznamy

zobrazení je problematické:

- je nutné vybrat který záznam, resp. údaj z kterého záznamu zobrazit (ten nejdelší od každého pole nebo z konkrétní knihovny)
- deduplikací nyní ztrácíme strukturu MARC záznamu
- nemožnost trvalého odkazu zvenčí na záznam ve fonotéce (v případě že změníme mechanismus deduplikace)

Identifikátory a deduplikace

číslo: katalogové, matriční, ean, upc, ...

komplikace:

- různý zápis stejného čísla
- chyby při katalogizaci, kopírování a úpravě záznamů
 - pro ISBN u knihy existují kontroly
 - jedno album na různých médiích
 - dva záznamy po sobě zpracováváné (rozkopírovávané od základu)
- chyba je už na médiu
- jedno číslo použito pro více médií (částí)

Missing video

Problémy k řešení

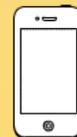
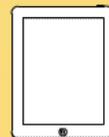
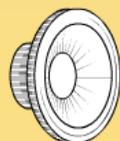
- určení typu nosiče, hraniční média
- obrazová dokumentace ZD /
obalkyknih.cz
- úroveň popisu záznamu
- nízký bus factor (velmi malý tým řešitelů, hlavně programátorů)
- jak opravovat chyby?
- záznamy netvoříme, pouze prezentujeme
- nahrávka versus fyzický dokument
- sbírka versus diskografie / katalog

Další rozvoj portálu I.

- stát se portálem prezentujícím všechny významné sbírky zvukových dokumentů
- rozvíjet další funkce portálu Virtuální národní fonotéka (zejména funkce národního agregátora metadat a vstupní brány pro zahraniční instituce a projekty, např. Europeana Sounds)

Další rozvoj portálu II.

- agregovat diskografické údaje za účelem kompletace informací o produkci zvukových dokumentů na území ČR od nejstarších dob
- zajistit propojení s funkcemi registru digitalizace pro zvukové dokumenty v paměťových institucích ČR
- zpřístupňovat digitalizované zvukové dokumenty a rozvíjet SW při respektování aktuálního znění autorského zákona

Cíle spojené s portálem

- prohloubit a dokončit průzkum fondů paměťových institucí a identifikovat nejvýznamnější sbírky zvukových dokumentů na našem území za účelem jejich zapojení se do VNF
- zaměřit se na problematiku metadatových standardů pro zvukové dokumenty
- zajistit propojení s funkcemi registru digitalizace pro zvukové dokumenty v paměťových institucích ČR

Nejbližší budoucnost PS MZK

- podání projektu do NAKI II
- motivace institucí ke zpracování sbírek
- rozšiřování počtu sbírek zapojených do portálu narodnifonoteka.cz
- spolupráce se soukromými sběrateli
- zapojení do portálu
- ochrana/záchrana sbírek před likvidací
- hledání zahraničních partnerů pro mezinárodní projekty

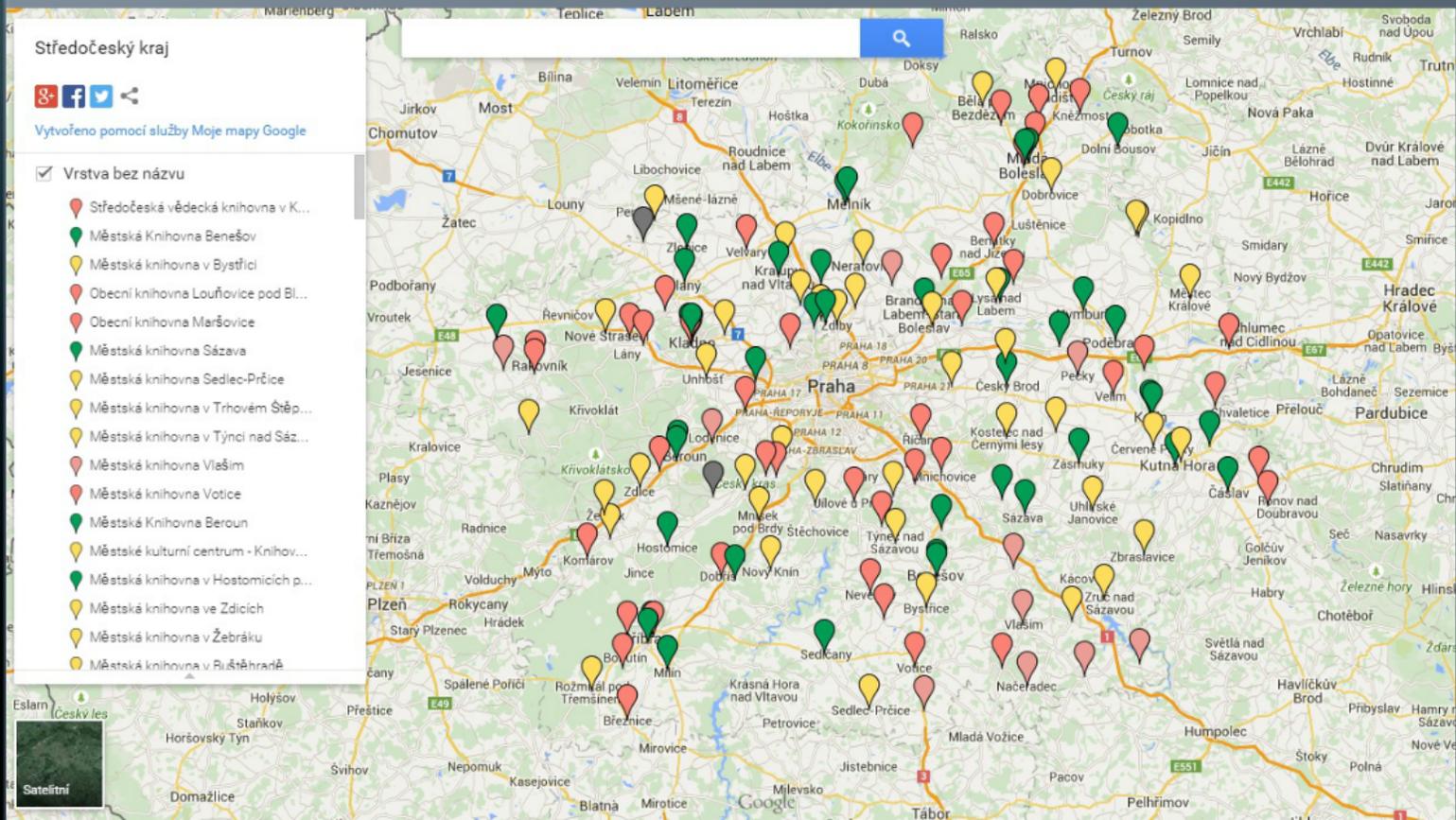
Co dál?

- prosadit koncepci ODaZ do státní kulturní politiky
- prosadit téma do dotačního programu MK ČR
- získat pro MZK pověření = národní koordinátor
- vybudovat v MZK kompetenční centrum
- pokračovat v průzkumech sbírek a institucí
- dohodnout jednotné popisné schéma pro ZD
- získat finanční podporu státu pro další rozvoj VNF

Vize

- poskytovat a rozšiřovat know-how o problematice ZD
- národní agregátor dat do Europeana Sounds
- registr digitalizace
- sdílená katalogizace
- tvorba metodik
- koordinační centrum pro ČR
- vzdělávací akce

Průzkumy

Zveme vás na...

- setkání Pracovní skupiny pro digitalizaci zvukových dokumentů (PS MZK) 10:00
- křest knihy Český katalog nahrávek gramofonové firmy Esta 1930-1946 14:00

21. května 2015, místo konání MZK

pro bližší informace pište na filip.sir@mzk.cz

za PS MZK

Filip Šír - filip.sir@mzk.cz

www.narodnifonoteka.cz
info@narodnifonoteka.cz

Děkuji za pozornost!

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

...těšíme se na spolupráci